

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
MUHAMMAD AL-XORAZMIY NOMIDAGI
TOSHKENT AXBOROT TEXNOLOGIYALARI UNIVERSITETI**

Ro‘yxatga olindi:

№ 36

2025-yil 29 04

“TASDIQLAYMAN”

O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor

Dj. Sultanov

2025-yil

“Boshqaruv tamoyillari”

Fanning

O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi:	400000 –	Biznes, boshqaruv va huquq
Ta‘lim sohasi:	410000 –	Biznes va boshqaruv
Ta‘lim yo‘nalishi:	60412800–	Elektron tijorat

TOSHKENT 2025

Fan/modul kodi BUPM14MBK Bakalavriat		O'quv yili 2025-2026	Semestr 5	ECTS- KREDIT 6
Fan/modul kodi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek/rus		Haftadagi dars soati 5
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Boshqaruv tamoyillari	72	108	180
2.	<p>I. Fanning mazmuni</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad – Fanni o'rganishdan maqsad menejment sohasida zamonaviy yondashuvlar, nazariyalar va amaliy ko'nikmalarni shakllantirishdir.</p> <p>Boshqaruv tamoyillari talabalarga boshqaruv qarorlarini qabul qilish samaradorligini oshirish, resurslardan oqilona foydalanish, tashkilot doirasidagi jarayonlarni muvofiqlashtirish va xodimlarni rag'batlantirish uchun zarur bo'lgan bilim va ko'nikmalarni beradi. Shuningdek, boshqaruv tamoyillarini o'rganish tashkilotning strategik rivojlanishi va barqarorligini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega.</p> <p>Fanning vazifasi –tashkilotlar va odamlarni muvaffaqiyatli boshqarish uchun muhim bo'lgan nazariya va tamoyillar bilan tanishtirish, yetakchilik, jamoada ishlash va muloqot ko'nikmalarini rivojlantirishga e'tibor qaratadi, talabalarga strategik rejalashtirish elementlarini o'rgatish, boshqaruv nazariyasi, rejalashtirish, tashkil etish, yetakchilik, motivatsiya va nazorat, boshqaruv etikasi, o'zgarishlar va global istiqbollarni o'rganish..</p> <p>II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p>II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>1-mavzu: Kursga kirish.</p> <p>Boshqaruv, tamoyillar va usullar, tashkilotning strategik maqsad va vazifalari bilan bog'liqligi.</p> <p>2-mavzu: Global biznes muhiti.</p> <p>Diversifikatsiyalangan va markazlashtirilgan xalqaro bozor. TMKlar, yirik korporatsiyalar.</p> <p>3-mavzu: Etika va korporativ ijtimoiy javobgarlik.</p> <p>Korporatsiyadagi axloqiy tamoyillar. Ijtimoiy va ekologik jihatdan mas'uliyatli harakatlar, majburiyat doiralari tushunchasi.</p> <p>4-mavzu: Strategik menejmentga kirish.</p> <p>Tashkiliy resurslarni boshqarish. Maqsadlarni belgilash, raqobat muhitini tahlil qilish, tarmoq va tashkiliy tahlil qilish, strategiyani shakllantirish, uni amalga oshirish, o'lchash, monitoring va nazorat qilish.</p> <p>5-mavzu: Biznes darajasida strategiya.</p> <p>Kompaniyaning rivojlanish rejasi, maqsadlari, vazifalari, rejani amalga oshirishga bosqichma-bosqich joriy etish usullari.</p>			

6-mavzu: Korporativ darajadagi strategiya.

Korporatsiyani boshqarishning umumiy rejasi. Diversifikatsiyalangan kompaniyani boshqarish usullari va usullarini topish.

7-mavzu: Operatsion dizayn va madaniyat.

Operatsion protseduralar, tashkilot rejasini boshqarish va bajarish. Har bir yechimga ijodiy yondashish. Farqlarni hisobga olgan holda innovatsiyalarni joriy etish.

8-mavzu: Strategik inson resurslari.

Strategiya, siyosat va bandlik amaliyoti bilan bog'liq tashkilotning niyatlari va rejalari to'g'risida qaror qabul qilishga yondashuv. Xodimlarni yollash va tanlash, o'qitish, rivojlantirish, samaradorlikni boshqarish va xodimlarga ish haqini to'lash.

9-mavzu: Samaradorlikni boshqarish.

Tashkilotni takomillashtirish, samaradorlik va natijalarni oshirish.

10-mavzu: Tashkilotlarda etakchilik. Liderlikni shakllantirish.

Rahbarni shakllantirish. Etakchilik, uning tushunchasi, tamoyillari va turlari. Rahbarning shakllanishi, uning jamoadagi o'rni, yo'nalishi va boshqaruv tamoyillari. Etakchilik uslublari, vaziyatli etakchilik modellarini qo'llash, ilhom, xarizma va etakchilik qobiliyatlari.

11-mavzu: Kuch va ta'sir. Jamoa boshqaruv.

Menejerlarning umumiy vazifalarni bajarishga, korporatsiyalarni yuqori darajada boshqarishga ta'sir ko'rsatish tamoyillari, usullari, vositalari va shakllari. Yuqori boshqaruv.

12-mavzu: Nizolar va muzokaralar.

Mojaro paytida to'g'ri echimni ishlab chiqish jarayoni. Mojaro paytida axloq. Ekologik xulq-atvor.

13-mavzu: Xodimlar motivatsiyasi.

Menejmentda motivatsiya, uning vazifalari. Motivatsiya jarayoni, sabablari va oqibatlari. Xodimlarni qanday qilib to'g'ri rag'batlantirish va qiziqishni saqlab qolish kerak.

14-mavzu: Kommunikatsiya.

Kommunikatorlarning odamlar, ularning guruhlariga o'zaro ta'sirining axborot oqimlari mazmuniga ta'sir qilish tamoyillari, usullari, vositalari va shakllari.

15-mavzu: Global menejer. Aloqalarni o'rnatish.

Madaniyatlar, bozorlar va geografik xususiyatlarning xilma-xilligini hisobga olgan holda biznesni, xalqaro darajadagi loyihani boshqarish samaradorligi.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Kursga kirish
2. Jamoa va guruhlar.
3. Strategik boshqaruv
4. Tashkiliy madaniyat yoki tuzilma
5. Strategik inson resurslari

6. Tashkiliy o'zgarishlar va innovatsiyalar
7. Komminikasiya
8. Xodimlar motivatsiyasi
9. Etakchilik
10. Global menejer.

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akadem. guruhga bir o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi lozim. Mashg'ulotlar faol va interfaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar mavzulari O'zgarishlarni boshqarish fanidan mustaqil ish

1. Global biznes muhiti. Diversifikatsiyalangan va markazlashtirilgan xalqaro bozor. TMKlar, yirik korporatsiyalar.
2. Etika va korporativ ijtimoiy javobgarlik.
3. Strategik menejmentga kirish.
4. Biznes darajasida strategiya.
5. Korporativ darajadagi strategiya.
6. Operatsion dizayn va madaniyat.
7. Strategik inson resurslari.
8. Samaradorlikni boshqarish.
9. Tashkilotlarda etakchilik.
10. Kuch va ta'sir. Jamoa boshqaruvi.
11. Mojarolar va muzokaralar.
12. Xodimlarni rag'batlantirish.
13. Kommunikatsiya.
14. Global menejer. Tarmoqqa ulanish.
16. Innovatsion boshqaruv va raqamli transformatsiya.
17. Biznesda qaror qabul qilish modellari va metodlari.
18. Raqobatbardoshlik tahlili va ustunlik strategiyalari.
19. Tashkilotlarda o'zgarishlarni boshqarish.
20. Menejment axborot tizimlari va ularning strategik roli.
21. Loyiha boshqaruvi: tamoyillar va amaliyot.
22. Risklarni boshqarish: tahlil, baholash va yondashuvlar.
23. Bozor strategiyasi va mijozlar bilan ishlash.
24. Mahsulot hayot aylanishi va strategik rejalashtirish.
25. Raqamli marketing va brend boshqaruvi.
26. Logistika va ta'minot zanjiri menejmenti.
27. Xalqaro moliyaviy boshqaruv.
28. Barqaror rivojlanish va yashil iqtisodiyot strategiyalari.
29. Xalqaro savdo siyosati va kompaniya strategiyasi.

	<p>30. Kompaniyalarda bilimlarni boshqarish va innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash.</p> <p>31. Kichik biznes va startaplar uchun strategik yondashuv.</p> <p>32. Tashkilotlarda madaniy xilma-xillik va inklyuzivlik.</p> <p>33. Korporativ boshqaruv va ichki nazorat tizimi.</p> <p>34. Tashkilotlarda xodimlar salohiyatini rivojlantirish.</p> <p>35. Tashqi muhitni monitoring qilish va prognozlash.</p> <p>36. Servis menejmenti: mijozlar ehtiyojini qondirish strategiyalari.</p> <p>37. Korporativ moliyaviy tahlil va investitsion qarorlar.</p> <p>38. Tashkiliy tashabbuslar va liderlik transformatsiyasi.</p> <p>39. Global miqyosda hamkorlik va alyanslar.</p> <p>40. Biznesda sun'iy intellekt va avtomatlashtirishning strategik roli.</p> <p>Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.</p>
3.	<p>V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)</p> <p>Fan bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga qo'yidagi talablar qo'yiladi.</p> <p>Talaba:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tashkilotlarni boshqarishning asosiy tamoyillarini bilish, tushunish, qo'llash, tahlil qilish, sintez qilish va baholash haqida tasavvurga ega bo'lishi; – samarali ishlaydigan tashkilotni rejalashtirish, tashkil etish, boshqarish, nazorat qilish, yaratish; – biznesdagi o'zgarish va uzluksizlik o'rtasidagi muvozanatni saqlash bilishi va ulardan foydalana olishi; – elektron tijorat jarayonlarini boshqarish faoliyatini tashkil etishning psixologik va ijtimoiy masalalarini qo'llash ko'nikmalari; – boshqaruv ko'nikmalari, qobiliyatlari va vositalari haqida malakalariga ega bo'lishlari kerak.
4.	<p>VI. Ta'lim texnologilari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ma'ruzalar; • Interfaol keys-stadilar; • Seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • Guruhlarda ishlash; • Taqdimotlarni qilish; • Individual loyixalar; • Jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5.	<p>VII. Kreditlarni olish uchun talabalar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalari to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar xaqida mustaqil mushoxada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.</p>
6.	<p>Asosiy adabiyotlar</p>

	<p>1. 2019Rice University. Textbook content produced by OpenStax is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License CC BY 4.0</p> <p>Qo'shimcha adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. Yangi tahriri. T., "O'zbekiston", 2023. 2. Social Communications: A Textbook for Academic Bachelor's Degree]. — 2nd ed., revised and supplemented — Moscow: Yurayt Publishing House, 2017. 200 p. 3. Gawer, Annabelle, and Michael Cusumano. Platform Leadership. Boston, MA: Harvard Business School Press, 2002, pp. 134-162. ISBN: 1578515149. 4. Fundamentals of the theory of communication: a textbook for academic bachelor's degree]. - 2nd ed., ispr. Moscow: Yurayt Publishing House, 2016. 231 p. 5. Conflict management in an organization: a textbook and practices for academic bachelor's degree]. - 2nd ed., ispr. Moscow: Yurayt Publishing House, 2018. 219 p. 6. Moore, Geoffrey. Crossing the Chasm: Marketing and Selling High-Tech Products to Mainstream Customers. Revised ed. New York, NY: HarperBusiness, 1999. ISBN: 0887307175. <p>Axborot manbalar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi hukumat portali. 2. https://my.gov.uz-Yagona interaktiv davlat xizmatlari portali 3. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi 4. www.economist.com 5. www.worldeconomics.com 6. https://www.topuniversities.com/universities/university-florida
7.	<p>O'quv dasturi universitet Kengashining 2025-yil "<u>29.04</u>" dagi <u>8/9/750/757</u> sonli bayonnomasi bilan tasdiqlangan.</p>
8.	<p>Fan/modul uchun ma'sullar:</p> <p>Ismoilova G.F - Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti, "Menejment va marketing" kafedrasini mudiri, i.f.n., doston.</p> <p>Djalalov J.M. - Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti, "Menejment va marketing" katta o'qituvchisi.</p> <p>Usmanxodjayeva S.M. - Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti, "Menejment va marketing" assistenti</p>
9.	<p>Taqrizchilar:</p> <p>Allayorov SH.A – Toshkent Moliya Instituti "Menejment va marketing" kafedrasini mudiri DSc</p> <p>Shakarov Q.A – TATU "Menejment va marketing" kafedrasini v.b.professori, i.f.n</p>

